

II Xeira CLARIAH-GAL

Leticia EIRÍN (leticia.eirin@udc.gal) - Universidade da Coruña

O ciclo de Universo Cantigas: filoloxía e humanidades dixitais

UNIVERSO CANTIGAS

EDICIÓN CRÍTICA
DA POESÍA MEDIEVAL
GALEGO-PORTUGUESA

Antecedentes:

- *Glosario crítico da poesía medieval galego-portuguesa* (glossa.gal)
- Desenvolvemento:
 - I. Cantigas de amor e cantigas de amigo (anos 2010-2012)
 - II. Cantigas de escarnio e de maldizer (anos 2013-2015)
- Repertorio lexical dicionarizado, contextualizado e exhaustivo das máis de 1600 cantigas que constitúen a lírica profana galego-portuguesa.

Glosario da poesía medieval profana galego-portuguesa

[gl](#) | [en](#) | [es](#)

Presentación

Glosario

[Limiar](#)[Proxecto](#)[Equipo](#)[Resultados](#)[Recursos](#)

Glosario da poesía medieval profana galego-portuguesa

Versión 2 (maio 2017)

ISSN 2386-8309

O *Glosario da poesía medieval galego-portuguesa* (GLOSSA) constitúe o primeiro repertorio lexical dicionarizado, contextualizado e exhaustivo do corpus da lírica profana galego-portuguesa: cantigas de amor, cantigas de amigo e mais cantigas de escarnho e de maldizer, para alén dalgúns textos doutros xéneros con menor representación. GLOSSA nace no seo do Grupo de Investigación Lingüística e Literaria (ILLA) da Universidade da Coruña, baixo a dirección de Manuel Ferreiro como Investigador Principal e coa colaboración doutros membros de ILLA, cales Xosé Ramón Freixeiro Mato, Xosé Manuel Sánchez Rei, Xoán López Viñas, Leticia Eirín García e Estefanía Mosquera Castro, e mais de Bieito Arias Freixedo da Universidade de Vigo

Este *Glosario* foi realizado ao abeiro dos proxectos de investigación *Glosario crítico da poesía medieval galego-portuguesa. I. Cantigas de amor e cantigas de amigo* (ref. FFI2009-08917) e *Glosario crítico da poesía medieval galego-portuguesa. II. Cantigas de escarnho e maldizer* (ref. FFI2012-32801), financiados polo Ministerio de Ciencia y Tecnología e polo Ministerio de Economía y Competitividad, sucesivamente, durante o período de 2010 a 2015.

O *Glosario* fica aínda aberto neste enderezo por un breve tempo, pois xa foi incorporado ao *Universo Cantigas* (<http://universocantigas.gal>), onde xa está a funcionar vinculado directamente aos textos da lírica profana galego-portuguesa.

Forma de citación

Ferreiro, Manuel (dir.) (2014-): *Glosario da poesía medieval profana galego-portuguesa*. Universidade da Coruña <<http://glossa.gal>>, ISSN 2386-8309 [data da última revisión: dd/mm/aaaa].

Contacto

Manuel Ferreiro

Facultade de Filoloxía
Universidade da Coruña
Rúa Lisboa 7

15008 A Coruña
manuel.ferreiro@udc.gal
Tlf.: 881 011 728

Para comentarios e
suxestións sobre o
Glosario, prema [aquí](#)

UNIVERSO CANTIGAS

- Finalidade: preparación da edición crítica da máis de 1600 cantigas transmitidas polos cancioneros profanos.
- Integración do *Glosario*.
- Fases:
 - I. Edición das cantigas de amor (textos 1-640), anos 2016 a 2018
 - II. Cantigas de amigo (textos 641-1315), anos 2019 a 2022
 - III. Cantigas de escarnio e maldizer (textos 1316-1683), anos 2023-2026

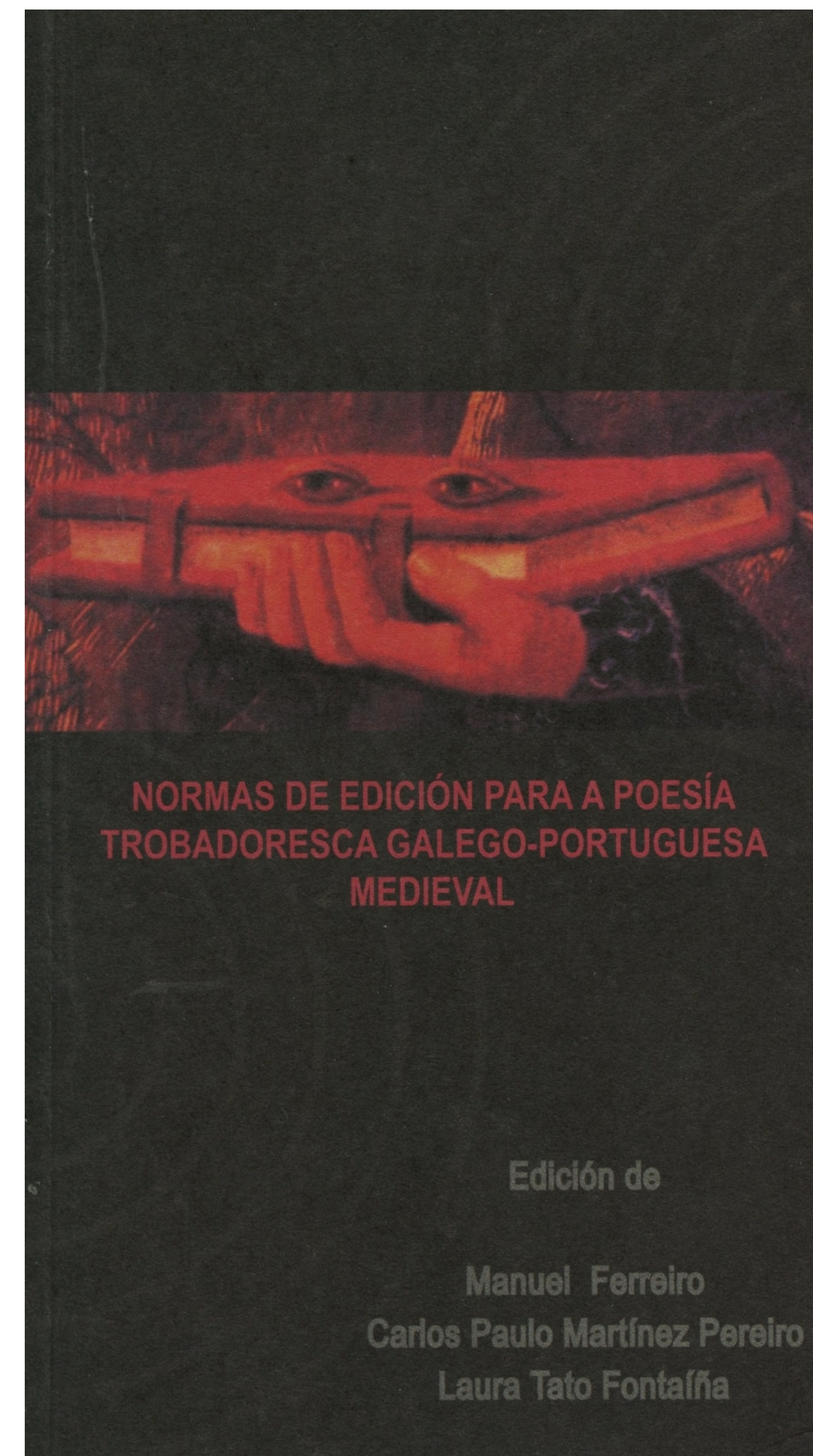
UNIVERSO CANTIGAS

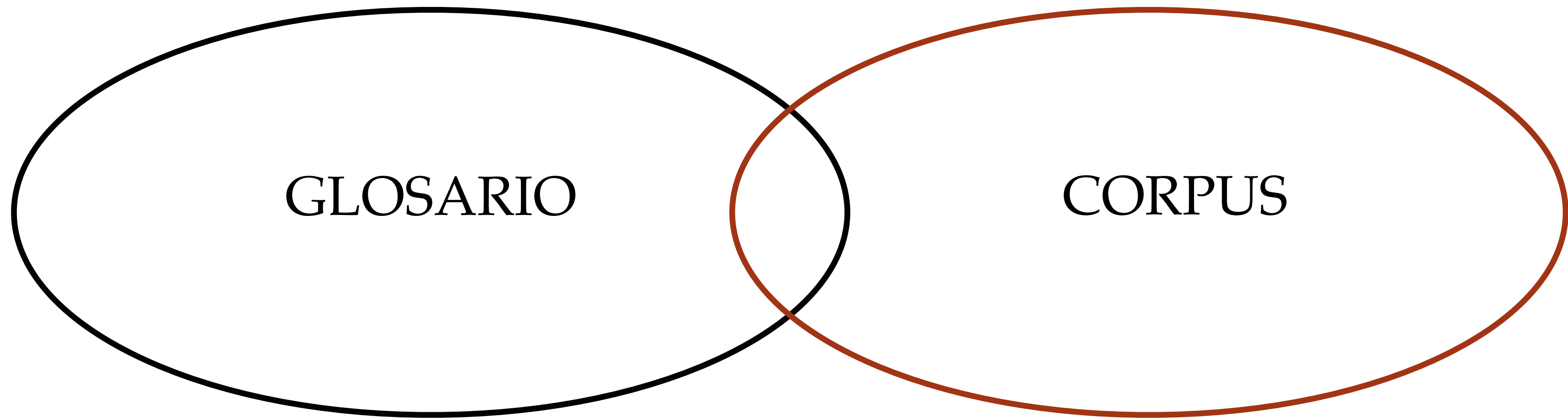
- Dispoñíbel no enderezo <http://universocantigas.gal>
- Aplicación web feita pública o 17 de maio, Día das Letras Galegas, do ano 2018, coas cen primeiras cantigas.
- Edición crítica da poesía profana dos trovadores galego-portugueses
- Aproveitamento das posibilidades que ofrece o traballo na rede: constante actualización, ausencia de límites de espazo etc.
 - Inclusión das imaxes dos manuscritos
 - Novas funcionalidades
- Concepción, bases metodolóxicas e liñas de traballo

UNIVERSO CANTIGAS

- *Universo Cantigas*: base de datos (BD) e aplicación web (parte visíbel)
- Base de datos (BD) deseñada e implementada totalmente a medida

- Aplicación ao corpus de sólidos principios metodolóxicos de base neolachmaniana.
 - Aplicación das *Normas de edición para a poesía trobadoresca galego-portuguesa medieval* (2006)
 - Edición integradora dos estudos previos e actualizada
- ↓
- avance real na fixación e estudo das cantigas.

Glosario ↔ Corpus

Cantiga

Datos adicionais

Notas

Transcricións paleográficas

Imaxes dos manuscritos

I

Aa

-

0

+

Ja Martin Vaasquez da estrologia

1

🔍

-

0

+

perdeu feuzo polo grand'engano

2

🔍

-

0

+

dos planetas, per que veo a dano,

3

🔍

-

0

+

en que tan muito ante s'atrevia,

4

🔍

-

0

+

ca o fezeron sen prol ordinar

5

🔍

-

0

+

por igrexa que lhe non queren dar

6

🔍

-

0

+

e per que lh'é defes'a jograria.

7

🔍

-

0

+

E per esto per que, ant', el vivia

8

🔍

-

0

+

lh'é defeso des que foi ordinhado,

9

🔍

-

0

+

oimais se ten el por desasperado

10

🔍

-

0

+

da prol do mester e da clerizia;

11

🔍

-

0

+

e as planetas o tornaron fol,

12

🔍

-

0

+

sen igrexa nen capela de prol

13

🔍

-

0

+

e sen o mester per que guarecia.

14

🔍

-

0

+

E ja de grado el renunçaria

15

🔍

-

0

+

sas ordiis, per quant'eu ei apreso,

16

🔍

-

0

+

por lhe non seer seu mester defeso

17

🔍

-

0

+

nen er ficar en tanta peioria,

18

🔍

-

0

+

como ficar por devaneador

19

🔍

-

0

+

coroado e (o que é peor)

20

🔍

-

0

+

perder a prol do mester que avia.

21

🔍

-

0

+

E na coroa, que tapar quera,

22

🔍

-

0

+

leixa crecer a cient'o cabelo

23

🔍

-

0

+

e a veces a cobre con capelo,

24

🔍

-

0

+

o que, ant', el mui d'anvidos faria;

25

🔍

-

0

+

mais del, quand'el asperança perdeu

26

🔍

Número de estrofas:

5

Número*

1340

Letra

Tavani

30,18

Autores

Estevan da Guarda x

Manuscritos

×₂

×²

📄

Orixo

B 1323, V 928-929

Rúbrica superior

Rúbrica inferior

B

I

Aa

ø

U

Iₓ

↶

↷

📄

📄

Orixo

Xénero

Escarnio ▾

☐ A cantiga foi revisada

☒ A cantiga é visible

Número de fiindas

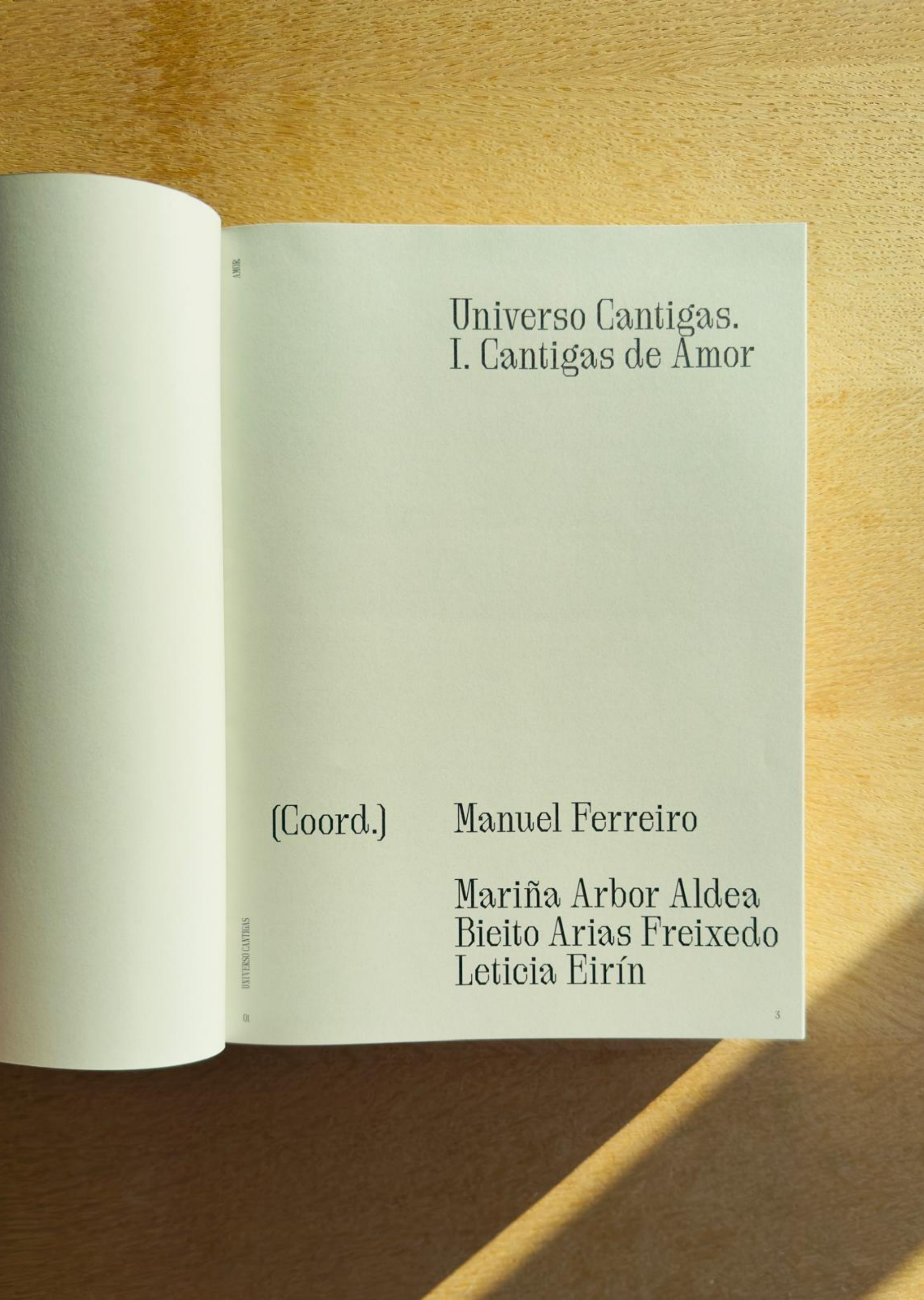
1

Número de versos iniciais

0

UNIVERSO
CANTIGAS
01
AMOR

EDICIÓN DA POESÍA MEDIEVAL GALEGO-PORTUGUESA

O presente volume iníciase a publicación en formato libro do conxunto da lírica profana galego-portuguesa, seguindo a edición crítica preparada no seo de *Universo Cantigas* [= UC] –accesíbel no enderezo <universocantigas.gal>–, que agora se abre a unha nova vertente de difusión.

Universo Cantigas é un proxecto interuniversitario, en que participan investigadores e investigadoras das Universidades da Coruña, Santiago e Vigo. Comezou a súa andaina como tal no ano 2016 e abriuse ao público en 2018, aínda que non naceu *ex nihilo*: de feito, os seus antecedentes parten de 2010, ano en que se inician os traballos que habían de desembocar na publicación en rede do *Glosario crítico da poesía medieval profana galego-portuguesa*, hoxe integrado na plataforma que alberga *Universo Cantigas*. UC concibiuse, e concíbese, como unha empresa global cuxo obxectivo é ofrecer ao público, en fases sucesivas, a edición crítica das case mil setecentas cantigas profanas dos trovadores galego-portugueses, seguindo uns sólidos principios metodolóxicos de base neolachmaniana e uns criterios gráficos unívocos. Como toda edición en rede, ofrece múltiples posibilidades, que se suman ás que fornece a base de datos que a sustenta: revisión e actualización constantes, presenza de texto crítico e paleográfico, adición de imaxes dos manuscritos ou enlaces a diferentes portais ou documentos de interese, que poden ter gran relevancia para a interpretación dos poemas. Tales materiais non se esquecerán no presente volume en papel, como despois se indicará.

Para esta edición impresa seguimos un criterio xa utilizado polos máis antigos compiladores medievais, consistente en agrupar as cantigas por xéneros, isto é, cantigas de amor, cantigas de amigo e cantigas de escarnio e mal dizer. Así pois, esta primeira entrega da serie está dedicada ás cantigas de amor, e terá a súa continuación con tres volumes máis que darán cabida aos restantes xéneros¹. De canto acabamos de

1. A distinción entre xéneros é, as veces, problemática e discutíbel. É por isto que, entre as 704 cantigas de amor recollidas neste volume, están incluídas algunhas de teor mixto, fronteirizas coas cantigas de amigo nuns casos, e coas cantigas de escarnio noutros.

458

UC 530 = RM 25,113 [B 522a, V 115]
Don Denis

Senhor fremosa e do mui loução
coraçon, e quere-de-vos doer
de mí, pecador, que vos sei querer
melhor ca mí; pero soo certão
que mi queredes peor d'outra ren,
pero, senhor, quero-vos eu tal ben

qual maior poss', e o máis encoberto
que eu poss'; e [ben] sei de Brancafrol
que lhi non ouve Flores tal amor
qual vos eu ei; e pero soo certo
que mi queredes peor d'outra ren
[pero, senhor, quero-vos eu tal ben]

qual maior poss'; e o mui n
Tristan sei ben que non a
quant' eu vos amo, esto c
e con tod'esto sei, ma
que mi queredes peor
[pero, senhor, quero-vos eu tal ben]

qual maior poss'
a min, coitad'e

universocantigas.gal